

Vlaanderen
is landbouw & visserij

STANDAARDOUTPUT EN STANDAARDVERDIENCAPACITEIT

Methodologisch achtergrondrapport

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

STANDAARDOUTPUT
EN
STANDAARDVERDIEN-
CAPACITEIT

Methodologisch achtergrondrapport

Colofon

Samenstelling
Departement Landbouw en Visserij

Auteur
Jan De Samber

Verantwoordelijke uitgever
Patricia De Clercq, Secretaris-generaal

Depotnummer
D/2023/3241/031

Lay-out
Departement Landbouw en Visserij

U kan onze privacyverklaring terugvinden op www.vlaanderen.be/landbouw/privacy.

INHOUD

1	Algemene principes	3
2	Standaardoutput: opbrengsten.....	4
2.1	Algemene principes	4
2.2	Plantaardige productie	4
2.3	Dierlijke productie	5
3	Standaardverdiencapaciteit: factorinkomen	6
4	Verdiencoëfficiënt: aandeel factorinkomen in de opbrengst.....	7
5	Berekening van de standaardverdiencapaciteit.....	8
6	Gebruikte coëfficiënten.....	9
7	Bijkomende informatie.....	11

1 ALGEMENE PRINCIPES

Dit rapport geeft een overzicht van de voornaamste gehanteerde principes bij het bepalen van het potentieel factorinkomen, ook wel standaardverdiencapaciteit of SVC genoemd, in de land- en tuinbouw.

De standaardverdiencapaciteit is niet wat het landbouwbedrijf effectief verdient, maar wel een potentieel factorinkomen van het landbouwbedrijf. Door een combinatie van individuele teelt- en diergegevens van de landbouwer en algemene gemiddelde coëfficiënten wordt dit potentieel factorinkomen berekend. Het geeft een inschatting van wat het werkelijke factorinkomen van het bedrijf zou kunnen zijn.

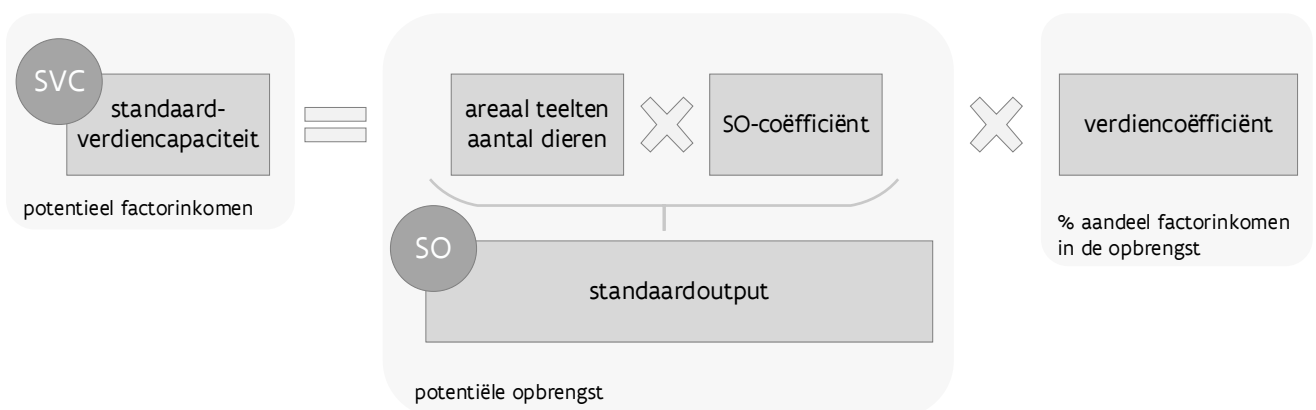
- ▶ Het factorinkomen is het deel van de opbrengsten dat overschiet om de productiefactoren (arbeid, kapitaal, grond) te vergoeden.
- ▶ De standaardverdiencapaciteit, ook wel potentieel factorinkomen, is dus een inschatting van het werkelijke factorinkomen.

Binnen deze modelmatige berekening zijn er drie bouwstenen van belang. Ze worden in dit rapport verder bepaald en toegelicht:

- ▶ De **opbrengsten** worden bepaald door de **standaardoutput**. Dit is een bedrag in euro.
- ▶ De **verdiencoëfficiënt**, die het procentuele aandeel van de opbrengsten aangeeft dat overblijft als vergoeding voor de productiefactoren. Dit is een getal tussen 0 en 1.
- ▶ Het **potentieel factorinkomen (de standaardverdiencapaciteit)** is een bedrag in euro.

De berekeningen starten met de **standaardoutput (SO)**, die een idee geeft van de **opbrengsten**. Deze standaardoutput wordt vermenigvuldigd met de **verdiencoëfficiënt**. Wat overblijft is bijgevolg het **potentieel factorinkomen**, ook wel de **standaardverdiencapaciteit (SVC)**. Grafisch wordt dit voorgesteld in onderstaand figuur.

Figuur 1: grafische voorstelling opbouw SO en SVC

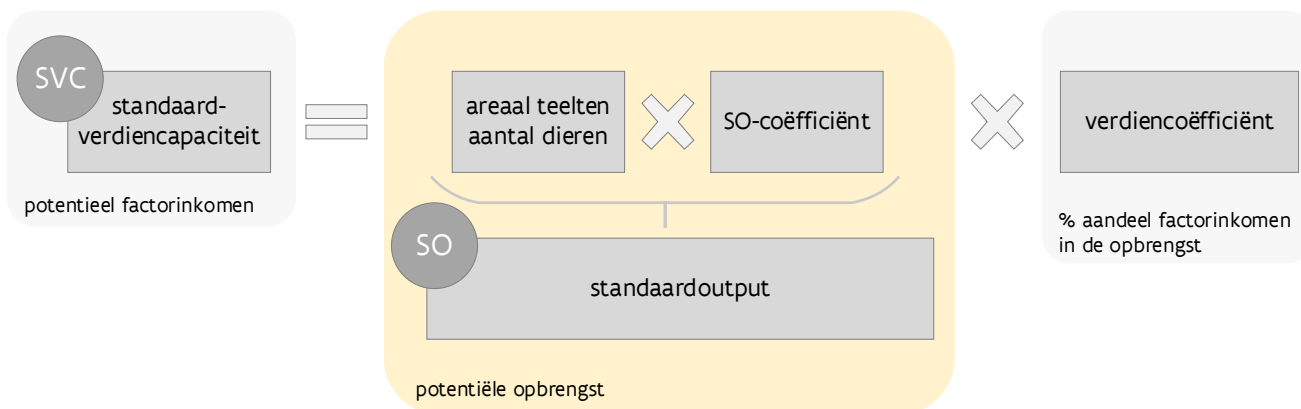
De voornaamste bron van gegevens voor het bepalen van de gebruikte standaardoutput- en verdiencoëfficiënten is het Landbouwmonitorningsnetwerk (LMN) van het Departement Landbouw en

Visserij. Het LMN omvat de volledige bedrijfseconomische boekhouding van een representatieve steekproef van Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven.

Het rapport behandelt eerst de opbrengsten (standaardoutput, hoofdstuk 2), daarna het factorinkomen (standaardverdien capaciteit, hoofdstuk 3), gevolgd door het aandeel van het factorinkomen in de opbrengsten (verdiencoëfficiënt, hoofdstuk 4). Het laatste deel vat de feitelijke berekening samen (hoofdstuk 5) en somt de gebruikte coëfficiënten op (hoofdstuk 6).

2 STANDAARDOUTPUT: OPBRENGSTEN

Figuur 2: grafische voorstelling opbouw SO en SVC: SO

2.1 ALGEMENE PRINCIPES

Elke teeltcode en elke diersoort wordt gekoppeld met een standaardoutputcoëfficiënt (SO-coëfficiënt). Het product van het areaal en/of het aantal dieren met de bijhorende SO-coëfficiënten geeft de totale standaardoutput van het bedrijf. Standaardoutputcoëfficiënten geven een indicatie van de economische omzet van een teelt of dier, uitgedrukt per eenheid en per jaar. De coëfficiënten zijn steeds vijfjaarlijkse gemiddeldes, waarbij elk jaar een even groot gewicht krijgt. De standaardoutput en de bijhorende coëfficiënten worden, naast het beschrijven van de economische grootte, ook gebruikt bij het bepalen van de bedrijfstypologie, bijvoorbeeld om te bepalen of een bedrijf een gespecialiseerd melkveebedrijf dan wel een gemengd akkerbouw-vleesveebedrijf is.

2.2 PLANTAARDIGE PRODUCTIE

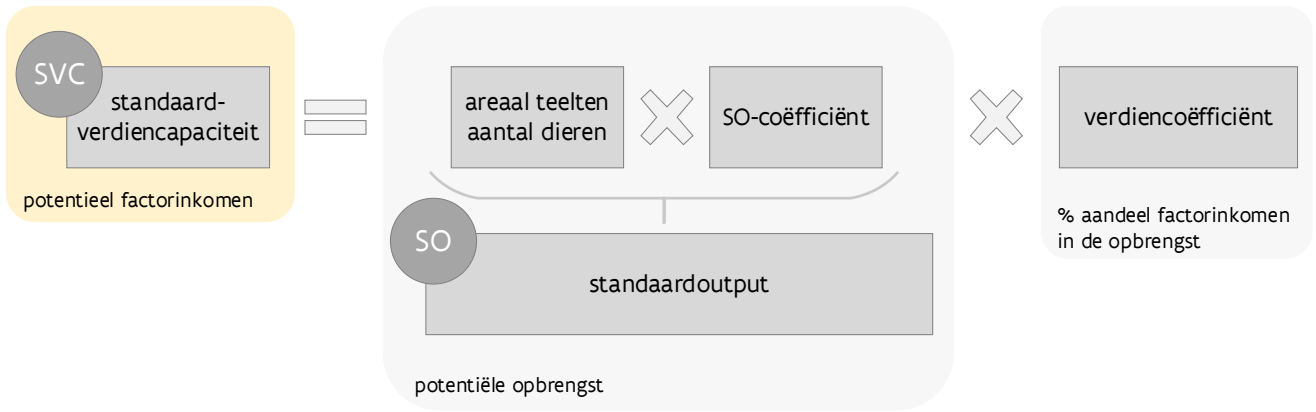
De eenheid van standaardoutputcoëfficiënten voor plantaardige teelten is euro per hectare, per jaar. Plantaardige teelten worden meestal gegroepeerd, zoals bepaald door Europese richtlijnen¹.

¹ Verordening (EG) 1217/2009 van de Raad en uitvoeringsverordening (EU) 2015/220 van de Commissie

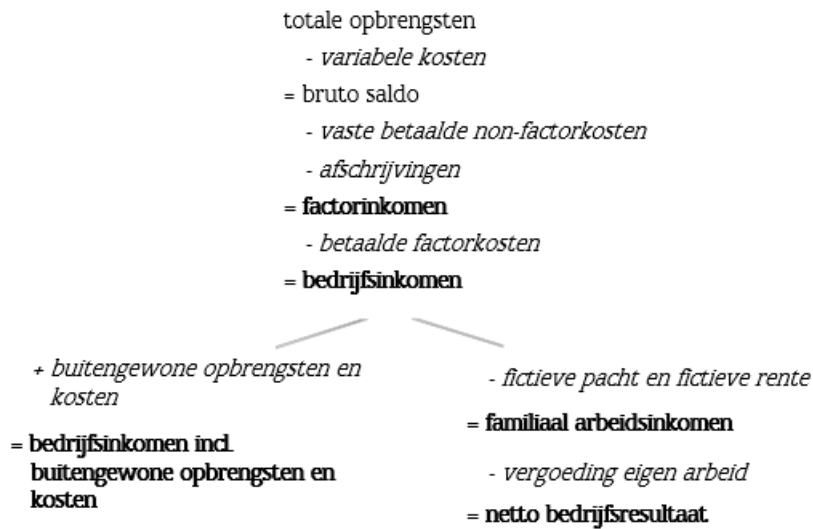
3 STANDAARDVERDIENCAPACITEIT: FACTORINKOMEN

Figuur 3: grafische voorstelling opbouw SO en SVC: SVC

Er is niet één vaste definitie voor het landbouwincome en men kan vanuit verschillende perspectieven naar dit inkomen kijken. Onderstaande figuur 4 toont enkele voorbeelden van mogelijke inkomensindicatoren. Voor de bepaling van de standaardverdiencapaciteit wordt de inkomensindicator **factorinkomen** gebruikt.

Figuur 4: opbouw bedrijfseconomische inkomensindicatoren

Variabele kosten kunnen vanuit het standpunt van het factorinkomen ook geschreven worden als variabele non-factorkosten. De variabele kosten zijn namelijk, met uitzondering van seizoensarbeid, steeds non-factorkosten. Seizoensarbeid is een betaalde factorkost.

Bron: Departement Landbouw en Visserij.

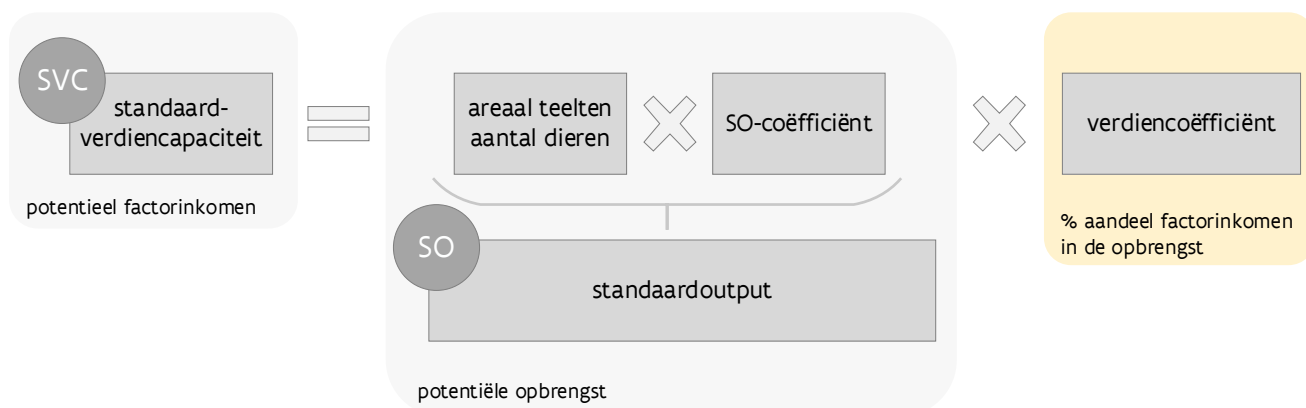

Het factorinkomen, ook wel netto toegevoegde waarde genoemd, is het verschil tussen de totale opbrengsten en de non-factorkosten. Het is de vergoeding voor alle ingezette productiefactoren, grond, bedrijfskapitaal en arbeid, en dit ongeacht of die extern of eigen zijn aan het bedrijf.

Het potentieel factorinkomen is een modelmatige berekening van het factorinkomen. Dit wordt de standaardverdien-capaciteit of SVC genoemd. Het maakt gebruik van bedrijfseigen gegevens (arealen per teeltcode en gemiddelde dierbezetting per jaar) en gemiddelde vijfjarige coëfficiënten (standaardoutput-en verdiencoëfficiënten).

4 VERDIENCOËFFICIËNT: AANDEEL FACTORINKOMEN IN DE OPBRENGST

Figuur 5: grafische voorstelling opbouw SO en SVC: verdiencoëfficiënt

De opbrengsten van een bedrijf worden benaderd door de standaardoutput (SO). Om tot de standaardverdien-capaciteit (SVC) te komen, wordt de SO vermenigvuldigd met een coëfficiënt: de verdiencoëfficiënt. Van de omzet blijft namelijk maar een deel, tussen 0 en 100%, over als factorinkomen.

Alle kosten kunnen verdeeld worden in enerzijds factorkosten en anderzijds non-factorkosten. De kosten die met de inzet van de productiefactoren (arbeid, kapitaal, grond) gepaard gaan, worden **factorkosten** genoemd. Dat kunnen zowel betaalde factorkosten zijn voor extern aangewende productiefactoren (betaalde pacht, betaalde rente, betaalde lonen, seizoensarbeid, enz.) als aangerekende factorkosten voor de inzet van eigen (interne) productiefactoren (pacht, rente, eigen en niet-betaalde familiale arbeid).

De **non-factorkosten** zijn de overige kosten en bestaan uit de variabele non-factorkosten, de afschrijvingen en een aantal vaste betaalde non-factorkosten zoals administratiekosten, verzekeringen e.d. Onderstaande tabel 1 toont een schematisch overzicht van de opdeling van diverse kosten in factor- en non-factorkosten.

6 GEBRUIKTE COËFFICIËNTEN

Onderstaande tabel 2 en tabel 3 tonen respectievelijk de gebruikte standaardoutput- en verduendoëfficiënten voor Vlaanderen. De SO-coëfficiënten zijn ook raadpleegbaar op de website van Eurostat en zijn berekend volgens richtlijnen van de Europese Commissie¹. De verduendoëfficiënten kaderen niet in een Europese verplichting, maar bouwen wel verder op de principes van de standaardoutput.

De tabellen vormen de basis om elke teeltcode en diergroep te koppelen met de twee benodigde coëfficiënten voor het berekenen van de standaardverdiencapaciteit per bedrijf. Dit gebeurt in een automatisch proces waarbij diverse rekenregels gevolgd worden. De voornaamste van deze rekenregels worden in dit rapport toegelicht.

Tabel 2: overzicht van de Vlaamse standaardoutputcoëfficiënten (SO) voor de periode 2015-2019

Omschrijving	SO-coëfficiënt
Melkkoeien	2.638,78
Zoogkoeien	962,91
Andere vrouwelijke runderen ouder dan 2 jaar	406,54
Runderen ouder dan 2 jaar - mannelijk	530,69
Runderen tussen 1 en 2 jaar - mannelijk	1.368,02
Runderen tussen 1 en 2 jaar - vrouwelijk	468,32
Runderen onder 1 jaar - totaal	470,83
Varkens - biggen minder dan 20 kg	114,24
Varkens - fokzeugen meer dan 50 kg	1.178,45
Varkens - andere varkens	222,09
Schapen	159,40
Geiten	600,00
Leghennen (per 100)	1.689,37
Slachtkuikens (per 100)	1.220,12
Ander pluimvee (per 100)	2.398,52
Tarwe en spelt	1.833,20
Rogge	1.265,47
Gerst	1.578,27
Haver	1.217,11
Korrelmaïs	1.378,88
Andere granen	1.619,91
Aardappelen	5.562,30
Suikerbieten	2.659,84
Bonen, veldbonen	1.314,14
Raapzaad, koolzaad	1.610,90
Lijnzaad	903,00
Andere olieaadgewassen	1.396,21
Vlas	2.622,83
Hennep	1.400,00
Tabak	7.275,21
Hop	7.862,40
Zaden en zaailingen	4.957,07
Aromatische, medicinale en culinaire planten	3.205,40

Tabel 3: overzicht van de Vlaamse verdiencoëfficiënten voor de periode 2017-2021

Omschrijving	Verdiencoëfficiënt
Granen	0,442
Hakvruchten	0,339
Oliehoudende gewassen	0,348
Industriegroenten	0,381
Voedergewassen	0,326
Overige akkerbouw	0,359
Groenten versmarkt	0,507
Groenten onder glas	0,425
Sierteelt in open lucht	0,466
Sierteelt onder glas	0,300
Paddenstoelen	0,364
Fruit	0,494
Melkvee	0,254
Mannelijk vleesvee	0,347
Vrouwelijk vleesvee	0,083
Vleeskalveren	0,238
Schape	0,207
Geiten	0,330
Vleesvarkens	0,070
Fokvarkens	0,148
Legpluimvee	0,185
Slachtpluimvee	0,123
Overig pluimvee	0,050

7 BIJKOMENDE INFORMATIE

- ▶ De standaardoutputcoëfficiënten van Vlaanderen en andere Europese lidstaten en regio's worden verzameld door de Europese Commissie en zijn raadpleegbaar op volgende website: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/ancillary-data>
- ▶ Uitleg over de gebruikte codes is te vinden in de handleiding "integrated farm statistics manual 2020 edition" van de Europese Commissie, raadpleegbaar op: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-gq-20-009>
- ▶ Bijkomende informatie en principes over standaardoutputcoëfficiënten worden beschreven in het "typology handbook" van de Europese Commissie, te vinden op: <https://circabc.europa.eu/ui/explore> onder European Commission > Agriculture > FADN-FSDN Public Information > Bibliotheek > FADN (Farm Accountancy Data Network > Typology Instructions
- ▶ Meer informatie over inkomensindicatoren is te vinden op de cijferwebsite van het Departement Landbouw Visserij op: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/berekening-inkomensindicatoren-landbouw>